

« نه مین ی نوسمان »

به یټی ، ژبه رهندي من داناره خه کی . به لی دفت ل فیری بیژم کو سه یدا هه ژار موکریانی گوتبو کو وی نالیکارییا رودینکو کربو ل ده منی وی مه م وزین ده نفیسی ، وی گه له که خه له تی بیډ تیدا هه مین ، هه روه سا چاپا سوریی 1947 ژبه ر نه که ریډ ده سنتفیسینی و چاپکرنی و تینه که هشتنا هنده که گوتنا نه خاصمه عه رهبی . دکتیپید خاندنگه هادا بیډ نه دهب و زمانی کوردی گه له که خه له تی پوی دده ن و سه یدا گو ه ناده نی هندی بو بیژه ژی دی بیژن نه م نه شین چ بکه مین ، و وه سا خه له ت نیشا بچو کیډ مه دده ن . بو نمونه دکتیپید خاندنگه هادا چه ند مالک ژی « خانی بودجله دبیزیت :

قه ط نینه ژبو ته را قه راره ک : غالب ددی (ته دا) نه یاره ک
به لی دکتیپا رودینکو دا هاتیبه : غالب ددی ته (دانه) ناره ک
دکتیپید خاندنگه هادا هاتیبه : غالب ددی ته (دانه) یاره ک

و گوتینه نه ی دجله تو ته نا نابی تو دبیزنی نه یاره ک یی ددی ته دا . نه ف گوتنه به لافه سه یدا و شاکرد هوسا تیدگه من ، به لی یادروست نه وه وه کو من گوتی : غالب ددی (ته دا) نه یاره ک . دیاره (نه یاره ک) یی ددی ته دا ژبه رهندي ته نا نابی هه ری بپیل و شولقی ، ما نه که رنیک یارا وی ل ده ف بیت دی خوقه ژهنیت نان ب نه فینی ده ست سطوی وه رینیت ؟ کتیا سه یدا عزالدین (احمد الخانی) یا به رکه تیه وی پیغه کیشاین هزار نه کوصه د په نج به لی ب باوه رییا من له ز یاکری ژبه رهندي یی که تیه دافید خه له تییا و جاره کا دی بیژم زه حمه تییا گه له که گوتنا ل دویف زانینا وی ، من نیزیکی صه د به ره پرا ژی خواند من دیت کوله ز یاکری هه روه کو من گوتی چه ند تیپینه که من نفیسین به لی ژبه رکو کتیب ب عه ره بیبه ژبه رهندي ل فیری جهی ل دور ناخفتنی نینه ژبلی کو نمونه بوله زکونا وی وه کو دبیزیت (قد لانجد عند خانی صوره لفة اجتماعیه مثل (الدیبوز) او بهذا الاسم^۳) . نانکو خانی به حسی پیخواسا نه کریه ، دیاره سه یدا ی نه زانیه کو (پیخواس) یی پووتن (حفاة) ، نان ژی له زکرییه و ژبیرکریه کو خانی ل ده منی سه یرانا عیدا سه رسالی (نه وروزی گوتیه :

پی خواس هه که هه که دسه رکول

کاشو ژ پیلان و سه روه کی هول^۴

هنده ک دپخواس یی پوت هنده ک دسه رکول پیت

وان وه کو کاشووا و سه ریډ وان وه کو هولان .

نه ز باش دزانم و هه رچی کتیا دکتوری خاندی دی بینیت کوی نی شاره زایه دزمانی عه ره بیبا ، به لی ل که ل هندی مه نه ف چه نده دیت وه کو گوتی :

هه سال پتره کو من ده ست ب ل دوی چون و به ره ه فکرن و بافه کرنا به یتا مه م وزینا خانیی پیدار کری ، هه تا نه ول دویف مه م و دهسته لاتییا خونه ز شیام کراسی نیکی ژی بنفیسیم و تمامه کم ب نانه ها خودی نیزیک دی دانمه به رده ستی هنگو . گه له که نفیسا ل دور فی چه ندی ناخفتن و نفیسین ، پینه فیت نه ز فیری جاره کا دی بیژمه فه ، نه وچ ژخوییا نان بیانیا بن هندی ژی هاتی ته خسیری نه کر خودی کاری وان راست بینیت و مرییا ژوان ب دلوفانیا خو نازاکه ت .

هندي من نفشت دیتین دو ژوان بتنی بدلی من بون هه رچه نده هه ردوژی دبی خه له تی نینن ، نیک ، ژبه ر چاپکرنا که فن ، و دو ، ژبه ر ده سنتفیسینی ، و سی ، ژبه ر تینه که هشتنا زمانی خانی یی نفیسی . خانی بزرافانی هه می کوردا یی نفیس ، سه ردا چوییه یی بیژیت خانی ب بوطانی مه م و زین فه هاند ، ژ فیراچوان به یټی ناشکه را دبیت کو وه نینه ، نه فی چه ندی دی دکراسی نیکیډا وه کو من گوتی دیاره کم . خانی گه له که فارسی و عه ره بی و هنده ک جارا ژی تورکی ب کارهینایه برهنه که کی جوان و شرین کریه سمفونیه کا مه زیکی بریه ناسمانی بلند .

نه ز دبیزم که سی هندی سه یدا (عزالدین مصطفی) ل دور مه م و زین و خانی نه نفیسی و ل دوی نه چوبه لی هه ر نه که هشته که مالی نه و ژی ژبه رهندي یه هه روه کو نه و بخو دبیزیت : نه ز ناشکه ز دبیزم دویرنینه ته فسیرا دکم یادروست نه بیت^۵ . جامیری راستی گوت و نه ز ژی وه دبیزم به لی نه و دی نیکی بیژیت و نه ز نیکا دی و سه یدا یه کی دی نیکا دی ، ب فی په نگی دی گه مین نان نیزیکی راستی و دروستی بین . نه فه ژی خلمه ته کا هیژا و پپروزه . ژیده ریډ من هه مین ل دور فی چه ندی گه له کن ژوان مه می نالان ب گه له که رهنگا بدهنگ و ناواز . بروفیسور قه ناتی کوردو دبیزیت « مه سیزده شو فید مه م وزینا زارگوتنا نه ته وه یی کوم کرنه^۶ » ، مخابن ، دفا نه فید ل نک من ژی هاتبانه دانان دکتیپه کیډا . نه ف به یټید فولکلوری مه چ وچ ژی نه گرت ژبه رکو ژیا خانی ددویرن . دو نفشتا بتنی خو نیزیکی راستی یی کری ، نیک ژوان (« مه م وزین » چاپا عاموده سال 1947 . طبعه دودی « نارس مطبعه سی - حلب » لی حسابی بشیر الشیخ حسن الهاشمی ، ژ نشریات ژین هژماره 2) .

یا دوری (م ب رودنکو موسکو 1982) .

سه یدا عزالدین دکتیپا خودا احمد الخانی دبیزیت کو (« هه روه کو دبیم بوز ارسلان ژه می که سید ل دور مه م و زنی نفیسین چاکتر تیگه هشت^۷ ») نه فه نده نه دروسته ژبه رکو یا پری خه له تیه چ ژ لای مه عناه نه نان نفیسینه فا مالکید

و ساعداك يعانقان الحمامل دوما»

خانی دبیزیت :

دائِم ددلی تَدانَه مَنزَل

دَهستنی تَه ل گَه رَدَه نئی حَمائل

ناشکَه رایَه نارمانجا خانی نَه وَه کَو دَهستنی خَو وَه کَو حَمائل ل

گَه رَدَه نئی ئالاندی نَه کَو دَهستید تَه دَحَمائلئ ئالاندینَه ئان

وَه راندینَه هَه رَوَه کَو سَه پیدای گوتی ب عَه رَه بی .

سَه پیدای دِیسا گوت :

فوقعوها بحسن الطافکم»

بَه لی خانی دبیزیت :

نَمضا بکرن ب حوسن لَطاف

نُصِفا بکن نَه و ب سَه مَع نُصاف

نارمانجا خانی نَه و نینَه کَو بَو مَن مَوهرکَن ب تَبلا ، بَه لی ب

خَشکوکئی فِیرا هَه پَن و ب دِلساخی گَوَه بَدَه نئی .

گَه لَه ک رِیک نَه کَه تَن ل فِیرا چَونا مَه م و زینا پودینکو

دیاردین . مَن هَندَه ک ژوان لیزَه و ل دوی زانینا خودانان دال

پیش چافید هنگو بن و حوکمی ل سَه ر بَدَه نَه خاسمَه نَه ف

کتیبَه ل هَه مَو جَهان دَهیتَه خواندن کَه دَه رَس . بی گوتن مَن

نَه چَه نَدَه بَه رَه فکرن ل گَل چاپید دی و نَه ز گَه هَشتمَه فی

باوَه رَیی .

(1) شَه مَعی نَه ژ قِسم نَور و ناری

شَه مَسی نَه عَیان تَو پَه رَدَه داری»

(ژ عَیان تَو پَه رَدَه داری دَروستَرَه ، ژبَه رکو نارمانجا خانی

نَه دَه کَو خَو دِی ژ بَه ر چافان پَه رَدَه داره ،

فَه شارتیبَه ، نَه دِیاره ، نَه و ژی جودایبَه کَا زَمانیبَه هَه رَوَه کَو

بِیزین (ژ دَویر - نَه دَویر) .

شَه مَعی نَه ژ قِسم نَور و ناری

شَه مَسی ژ عَیان تَو پَه رَدَه داری

چَیدبیت بِیزین (نَه عَیان پَه رَدَه داری) ئانکو تَو ناهیبَه دیتن و

پَه رَدَه داری ل گَل هَندِی ژی نَه م وئی پَه رَدِی ژی نایبَین ، یا مَن

گوتی دَروستَرَه .

(2) نَه ف کَارگَه ها عَظیمَه دَوار

نَه ف بَارگَه ها بَدیعَه سَیّار»

لَه نکی و نَه دَروستیا زَمانی یا دِیاره بَو هَه رکَه سَه کئی رِیزَمانی

عَه رَه بی بزانیت نَه فجاره هَو دَروستَرَه :

کَارگَه ها عَظیم و دَه ووار

نَه ف بَارگَه ها بَدیع و سَه ییار

(3) بِالجَمَلَه ژبَو مَرا بکَرن

فِی الجَمَلَه ژبَو مَه بَه رَدِبَارن»

بَلجَومَلَه ژبَو مَه رَا ل کَرن

فیلجومه ژبومه بهردبارن

(4) نَه ی خَلق ارض و آسَمانان

و ی فَلَاق جَمَلَه اَنس و جَانان»

نَه ی فَلَاقی نَه رَض و ئَاسَمانان

وَه ی خَلقَی جَومَلَه نَفس و جَانان

(خالق) ئانکو چیکر ، بَه لی (فالق) ژیک جوداکر ، ژبَه ر هَندِی

دَفیت نَه ف مالکَه هَو بَیت :

جودایی دِیاره ل نَاقِبَه رَا بِیزین (ل کَاره) ئانکو نَه و بی

کاردکَت ، و (ب کَاره) دِیاردکَت ، کَو کَاره ک وئی هَه ی چ نَه و چ

دَه مَه کئی دِی بکَت ، ژبَه ر هَندِی دَروست نَه فَه یه :

(5) هَریک ژ عَدَم کَرن تَه پَیدا

اَبَداع کَرن تَه بی هَویدا»

خَو دِی نَه رَد و ئاسمان ، حَویوان و نَه بات چِیکَرن بی (هَه یولا)

ئانکو بی تَشتی خَاف (خام) ، هَه ما گوتی (کَرن فکان) نَه کَو

(هَویدا) ئانکو دِیاردکَرن ، یا دَروست دَیبیته :

هَه ر یَه ک ژ عَدَم کَرن تَه پَیدا

نُبَداع کَرن تَه بی هَه یولا

(6) عَرفان طَلبید صَاحب ادراک

دَرحق تَه گوتَه ماعَرفانک»

نَه ف (گوتَه) بَه رَواری وَه دِبیزین ، کئی گوتَه ؟ بَه هَدینی دِبیزین

گوتیبَه ، بَه لی هَه رَوَه کَو مَن دَچاپید دِی دا دِیتی (گوت) هاتیبَه ب

باوَه ریبیا مَن ژ پَیغَه جَونا مالکی و مَه عَنا و طَه رازیبیا وئی دَفیت هَو

بَیت :

عَرفان طَه لَه بَید صَاحب ادراک

دَه رَحَق تَه گوت ماعَرفانک

ئان (گوتن) بَو جَفاتی : کَومئ یه . گوتَه گوت ، گوتکوتک ئانکو

(اشاعه) . ئان گوتنا نَه بَنه جَه ، ئان پَه تَه . خَه جَو دِبیزیتَه

سِیابَه نَدِی سَلیفی : سِیابَه نَدو تَو بَه س بکَه گوتَه گوتَه ، تَه

جَه رگ مَن کَه رکر دَل و هَنافید مَن تَه صَوته .

ئانکو نَاخفتنَه کَا نَه بَنه جَه . نَه دَجَه دا .

(7) حَاصِل ژ عَناد نَه گَه ر ژ بَیداد

نَه و بَدعَه ت کَر خَلاف مَوَعناد»

(نَه و) بَو کَه سئ نَه دِیَار ، بَه لی (نَه ف) دِیاره ل پَیشَه ، ژبَه ر

هَندِی یا دَروست دَفیت هَو بَیت :

حَاصِل ژ عَناد نَه گَه ر ژ بَیداد

نَه ف بَدعَه تَه کَر خَلاف مَوَعناد

(8) دا خَلق بَنیژتَن کَو اکَراد

بی مَعرفَتَن باَصِل و بَنیاد»

(باَصِل و بَنیاد) ل فِیری ئانکو : دَبنیرا ، دَه بَنیادتا چ مَه عَریفَه ت

نَینَه . بَه لی نَاشکَه رایَه نارمانجا خانی نَه و نَیبَه بَه لی گوتی :

دا خهلق نه بیژن کو نه کراد
بی مه عریفه تن بی نه وصل و بیناد
دا کهس نه بیژیت کو کورد دبی مه عریفه تن و بی عهسل و
بنیانتن .

بی الجملة نه جاهل و نزانن
بلکی دسفیل و بی خرائن^{۱۱}
(بالجملة) نانکو ، خر ، همو ، تیکدا . به لی (فی الجملة) هندهک
ژی ، خانی کوتیبه :

فیلجومه نه جاهل و نه زانن
به لکی دسه فیل (سفییل) و بی خودانن
(10) علم و هنر و کمال و اذعان
شعر و غزل و کتاب و دیوان^{۱۲}

(اذعان) نانکو قایلپون چ ب دلی خونان ب کوتهک ،
دهست داهیلان . نه فچنده قهت پیکناکه فیت ل کهل نارمانجا
خانی . نه و بخوب دروستی (نه زمان) ه ، نانکو
روه شه نیبری ، چاک زانی . ژبه ر هندی مالک هو دهیت ب
راستی :

علم و هونه رو که مال و نه زمان
شعر و غه زهل و کتاب و دیوان
(11) وقتی کومه دی زمانه افرنگ
بالجملة لسر دراف بو جنگ^{۱۳}

ل فیری دیسا خانی دبیژیت (فی الجملة) هندهک ، به مرا پتر
نه کو (بالجملة) همو .

دهفتی کومه دی زمانه نه فرنگ
فیلجومه ل سهر دراف بو جهنگ
(12) خط گرمه بیته کیمیاگر
گافا کومه دی نبو میسر^{۱۴}
یا دروست نه فیه :

حه زکر (حه خکر) مه بیینه کیمیاگر
گافا کومه دی نه بو میه سسر
(13) دین چو و نکت بدست دینار
پاشی ژ نجاری بونه صفار^{۱۵}
نه فله نکه و دروست نیبه به لی یا راست .

دین چو و نه کهت ب دهست مه دینار
پاشی ژ نه چاری بوینه صه ففار
(14) کرمانجییه صرفه بی گمانه
زیرنینه به بین سپیدمانه^{۱۶}

نزانم رودینکو بو چ کریه (به بین) نه گور بو دیتنی بیت

دبیژین (بین) . نه گور بو کوتنی به دبیژین (بین) نارمانج ژیه
بیهنی نینه بیژین (به بین نان به بون نان به بیهن) نه فجاره
دروستی نه فیه :

کرمانجییه صرفه بی گومانه
زیر نینه (بین) سپیدمانه
نانکو : کرمانجیه کا خوسره بی زه غه له زیری
دهستفهدای نیبه .

(15) ناکا روی شاعری نریژن
گر ممکنه پیکه قنج به بیژن^{۱۷}
یا دروست :

ناکا رویی شاعری نه ریرن
گر مومکنه پیکه قهنج بیژن
هندی ژ هنکو بهیت مه دحید فی داپشتنی بکان .

(16) لی زاده دودمان دولت
نوباره بوستان رفعت^{۱۸}

نه فه ژیه گهوپینه کا نه دجه دایه رودینکو نفیسی ژبه رکو :
(دودمان) نانکو : مال ، فامیلی (نوباره) خیفه ، به لی دروستیا
فی مالکی دبنیاتدا هوماتیبه :

لی زاده دودمان دولت
نوباده بوستان عفت

زاده و بوید مالا میری بید فرشک حه لال و شیریه (شرابا
طهورا) ژ چچکید پاکژ و عه فیف فه خواری . دفتیت بیژم کو
(نوباده) شه رابا نوی ، تازه . (بوستان) مه مک ، چچک .
(17) یک اسمر و یادی وی زری بو

یک حوری و یادی وی پری بو^{۱۹}

یا در دست : یهک نه سمه د و یا دوی زهری بو

یهک حموری و یا دوی پهری بو

نه فه نیک و دووه . هه روه کو بیژن یا نیک و یا دوی و یاسی .
هند .

(18) صور گل ژخوه دا لسر هرستی

سنبل بخوه پیغه دا رهستی^{۲۰}

(داهرستی) داپستی ، راستی ، شوربوی ، پیداهاتی .
(رهستی) ناکنجی بویی ، جهی خوتیدا کری .
ژ فان مه عنا بومه دیار بو کو مالک یا هوپه :

صورگول ژ خوه دا ل سهر رهستی

سنبل ب خوه پیکه داهرستی

هناروکید پوییا وه کو گوله سوران ، صورافا گولایه داپشتیه
سه رو که زی و بسک ژیه پیکه شوربویی و دارستی .

(19) خال و نقط و بیاض و خمره
بیت و حجر و طواف و عمره

که عبه و بهری پرهش و جلکند سہی و صوراتییا خوبیا قوربانیا ،
خال که عبه یه نقط و هکوبه ری پرهش ، پهنکی له شی وان بی سہی
نہ و هه حره مید چه جبال طه و آفی و چه جی و صوراتییا هئاروکند
روپیا و هکو خونیا قوربانیا ، هه ما نه و نجویه چه جا نه فیندارا
مه عومرا وان .
خال و نوقه ط و به یاض و حومره یه ، نه کو (خومره) .

(20) سرپنجه و ناخنی محنا
رنجنده خاطر ی مهنه

(ناخون) نه ینوک . (رهنجیده) نالوزکه ر .
سه رتیل و نه ینوکند چه ناگری مروفید هزر و بیرمه ند و دل ته نا ،
نالوز دکن .
دارشتنا فی مالکی دفتت هوبیت :

سه رپنجه و ناخونید محهنا
رهنجیده نید خاطر مهنه

(21) خلقی کو ددیتی او مکرگه
حاضر دکن ژ غور دل آه

چ کورده ک نابیزت (ددیتی) به لی (ددیتن) . بیاوه رپیا من
چیدبیت ل چاپکرنی خه ل هاتبیته کرن .

(22) ظاهر دکن کو زند و بازن
ایدی نه دما گل و گازن

نه و بخوه یا دروست نه (دما) ه بوکومی یه نه کتی یه .
(23) رابونه هه خانم و خواتین
وان زی تزی گل کرن بساطین

خاتون و خانمید و هکو گولا بیستان تزیکن . (بساطین) یا کو
مه عنا وی ب عه رهبی نه ردی به رفره ه ، ب باوه رپیا من
(به ساتین) یا کودگه لک چاهادا هاتی دروستره . به لی چیدبیت

هردو بکارین ، من بخوه دچاها رودینکودا بتنی دیتیه ژیه ر
هندی من گوت به ساتین بنیاته .

(24) سودا گر عشق بون دبازار
هن بائع حسن و هن خریدار

هنده ک فروش و هنده ک بکر به لی وه ساتینه ، خانی گوتی :
سودا گر عشق بون دبازار
همه بائع حوسن و همه خه ریدار .

سه ودا گرتیید نه فیننی بون دبازار ، نه و بخو تیکدا بکر و
فروشید جوانیی بون .

(25) سر سالی و بکر و روالان
صد سالی و لاو و پیر و کالان

رودینکو شوینا (جوان) (لاو) دانایه وه سا زانی کو جوان بو
خشکوکایه ب تنی ، به لی دزمانی مه دا نه م بو گنجا و لاوان
جوان زی بکار دهینن و هکو بیژین (جانه مرگ) . (جانه گا) .

(26) سرسال لرسم و راهه معهود
گیران دچه و مقام محمود

نانکو عیدا سه ری سالی ب پهنک و پینا هه رسال دکن ،
شه هیانید خو گیران ل جه و نه ردی خوش و پیروز . به لی
وه نییه .

خانی دبیژیت : گیران دچو مه مقام مه محمود

نانکو : (مه قامی مه محمود) جهی باش ، دوماهییا خوش ، هیژا .
نه و شه هیانید سه ری سالی دهاتنه گیران بی ناقبر و پاده ستان
هه تا دگه هشتنه دوماهی و نارمانجه کا خوش ، نه وژی گه هشتنا
کو و کچانه بو بجه نینانا فیانید خو .

(27) هن جامه دریده هن دسرخوش
هن عقل رمیده هن مشوش

(دریده) په رتی ، درپای ، (ره میده) حیبه تی .

به لی یا ب دروستی من دیتی نه فه یه :

هن جامه دریده هن دسرخوش هن عقل رمیده هن مشوش
(به رخوش) کارگری ، چک نوی و تازه ، کوک .

(28) حبا دو دلان وهکو حلاوت
بغضا ددلان وهکر عداوت^{۳۳}

یا راست :

حوببا ددلان و گهر حلاوت
بوغضا ددلان و گهر عداوت

زبرکو نهف مالکا ل دوی دهیت بومه راستیی دیاردکعت :

نسبته ب مه حادثن عه دیمن
لیکن ژ حقیقه تا قه دیمن

(29) او میوه لکی جهی گهانه
اف گل لچه گلشنی نمانه^{۳۳}

یا استیا وی دفتت هو بیت :

نهف میوه ل کی جهی گهانه
نهف گوله د چ گولشه نی نه مانه

نه ما شینبو . مه گوت (نهف) دروسته ژبرکو به راهیا وی
نهف مالکه دهیت :

گوتن عه جهب نهف کچید کینه
یلان ههردو مه لائکید خودینه
دیتن خوه به پاچه بند و زنگل (30)
پرواز و فرین محال و مشکل^{۳۳}

نم دبیین (زهنگل) چ گریدانه ک نییه ل کهل مه عنای به لی
(زهنگول) ئانکو خو خراندن . (مشکل) گرفتاریه ، موشکله یه .
به لی ب دروستی (مه شکوله) ه ، ئانکو ب زه حمت . هه رچه نده
هه ردو وهکو ئیکن به لی طه رازییا مالکی دیارد بیت .
(پاچه بند) بی گریدایی ، (پهرواز) لوط . ژبر هندی مالک
دفتت هو بیت :

دیتن خوه به پاچه بند و زهنگول
پهرواز و فرین محال و مهشکول

(31) اسکوفکی ظلمتی به سردا
جلغویکی الفتی به بردا^{۳۳}

نهفه بنه جه نییه به لی (اشکویهک) ئانکو ، بانهک . و (جلویهک)

ئانکو ، نه حز . به لی (اسکوف) و (جلغو) چ مه عنای نادهن ل
فیری . ژبر هندی ، یادروست نهفه یه :

ئشکویهکی ظولته تی ب سهردا
جلویهکی ئولفته تی ب بهردا

(32) اف رنگه وان دکر تفحص
ماهیت حال خوه تجسس^{۳۳}

دیاره ژ مه عنای کو (تجسس) نه دجهدایه به لی یا راست
(تحسس) . نهف چهکا که تیه بن (ح) و کریه (ج) مه عنای مالک
تیکدا . دفتت بیته :

ماهیه تا حالی خوه تحسس

(33) او بونه لغان جگر کلانندن
او بونه کو فان بدل حبانندن^{۳۳}

نهف مالکه یا هاتییه سه ریگ و بنیک کرن که س ژ کوردا نابیزیت
(که فاند) به لی (که واند) . و دروستیا مالکی هویه :

نهو بونه کو فان ب دل حه بانندن
نهو بونه ل فان جه گهر که وانندن

(24) رونشتنه بی مذاق و مشرب
وندا کرنه ذقن و غبغب^{۳۳}

بی خارن و فه خوارن ، درونشتی بون و سه ری خون خون
کربون .

وهسا کو نه رزینکید وان دناف به رکوپا وانرا به رزه بیو .
(ذقن) ئانکو : نه رزینک . (غبغب) ئانکو . به رکوپ .
مالک هوسا دهیت :

رونشتنه بی مذاق و مهشرب
وندا کرنه ذقن د غبغب

(41) چلو بوی جوحمی د تازه
رنگی سمنی بجای غازه^{۳۳}

**صوهتن خوه بخوه نزان چ حاله
هشياريه خونه يا خيهاله**

گوتن : نهم صوتين هه ما خوب خونزائين ژهر چ ، نه فه يه حاله
مه ، نهم دهشيارين ، ره شه يه خونه چ يه نه وان نه گوتيه پيرى
كاسه حكى نهم بوچ هوليهاتين دا بهيته گوتن ، بزنان چ حاله .

**(37) دل وه نبت بكسفه مائل
قيز و ادانى و ارادل^{۳۳}**

يا فهره مالكه ل پيش و پاش فى دانمه فيرى دا هون زى
باش سه حكمه نه مه عنا دروست .

ژ نه وچهند عالهما رجالان
به كزاده و ساده و پوئالان

دل قهط وه نه بت ب كهسفه مائل
كيژن دئه دانى و نه زادل

بى نام و نشان و غه ير مه عرف
قهلبى وه ب وان كو بوويه مه شغوف

بومه دياربو كو خانى نه گوتيه (قيز و ادانى و نه ارادل)
نانكو كچ و پويته له و سيفيل . به لى يى گوتى هون هه مى خه لكى
جزيرى ب كچ و كور و زه لامفه دنيا سن ، نه فجاره نه فه دى كي
بن (كى نه ، كيژن) هند دبه رنه كه تى هون نانا سن ؟ دفتت ژفى
توخمى بن ژبه ركه مهن و ماقويلا هون دناسن كه س نامينيت ژ
بلى راخويته و ژاران . رودينكو وه سا تيگه هشت كو (كيژ) نانكو
(قيز) ژبه رهندي خه له تكر .

**(38) له ورا بومه بوويه سه بر و سامان
نه و بو منه خاتما سليمان^{۳۴}**

مه مى گوت . سه بر و ته نايبا دلى من ب وى گوستيل دهيته يا
نافى زينى ل سه رنه قشاندى ، خانى پيدار گوتى :

**(39) شينم تو دزاني او جزيره
تيكدا كبرا و كرد و مير^{۳۵}**

(چلو) من نه ديت چ مه عنا بدهت . ههروه سا (جوجم) . به لى يا
دروست (جهلوا ، جهلواد) نانكو ، دامايى ، بينه طهنگ .
(جوجم) نانكو :

طاي دارى يى ته ر و ب كوليك . (سه مه ن) گولا ناسمين يا
سپيتاله .

(غازه) صوراف ، صوراتى . ل دوى فى ئيكى دفتت مالك يا هو
بيت :

**جهلواد بويى جوجه ميند تازه
رهنگى سه مه نى ب جاي غازه**

(جاي) شوينا .

**(35) زينتى مه و آگرى دئيسا
بربومه دلى مه پى دئيسا^{۳۶}**

(نه بين) نانكو ، چريسكا ناكرى .

يادروست :

**زه يتا مه و ناگرى مه ديسا
به ربومه و دل مه پى نه بيسا**

بو هندی دا مه عنا دياربيت مالكا به رى وى دى بو هنگوئينم ،
دبيژيت :

**قنديل و فتيله گه ر ژوان بو
ناگر ژ پوخی مه هه ردووان بو**

ستى و زينى راوه ستابون ل هنداف مه م و تاجدين هه ردو لاويد
ژبه ر جوانبيا هه ردو په ريبا كه تين بى هوش و بى هاى . و
ته ماشه ي پوييد هه ردو طولازا دكرن ، پوييد وان زهريان وه سا
ژ عشق و نه فبنى و شه رما ، نه كه ريباره ك ببوريت ، صوربون
ههروه كو ناگرى تيدا ب شه وقى كه تن ، وه كو جراهه كى كو فتيله
و قنديله و ناگرى به رده نه فتيل دا پونا هيبى بده ته طاريى .
پويى هه ردو لاوا ، نيك چرا ، قنديل بويى دى فتيل بو و ناگرى
وى ژ پويى هه ردو زه ريبا شه وقدا .

**(36) صوهتن خوه بخوه بزنان چه حاله
هشياريه خونه يا خيهاله^{۳۷}**

دروستى :

- 12 - رودینکوب پ 23 مالك 90 .
- 13 - رودینکوب پ 34 مالك 227 .
- 14 - رودینکوب پ 34 مالك 240 .
- 15 - رودینکوب پ 35 مالك 246 .
- 16 - رودینکوب پ 35 مالك 348 .
- 17 - رودینکوب پ 36 مالك 258 .
- 18 - رودینکوب پ 36 مالك 259 .
- 19 - رودینکوب پ 36 مالك 262 .
- 20 - رودینکوب پ 37 مالك 267 .
- 21 - رودینکوب پ 44 مالك 359 .
- 22 - رودینکوب پ 45 مالك 384 .
- 23 - رودینکوب پ 45 مالك 391 .
- 24 - رودینکوب پ 46 مالك 397 .
- 25 - رودینکوب پ 46 مالك 400 .
- 26 - رودینکوب پ 46 مالك 409 .
- 27 - رودینکوب پ 47 مالك 410 .
- 28 - رودینکوب پ 47 مالك 411 .
- 29 - رودینکوب پ 54 مالك 503 .
- 30 - رودینکوب پ 54 مالك 509 .
- 31 - رودینکوب پ 54 مالك 510 .
- 32 - رودینکوب پ 54 مالك 511 .
- 33 - رودینکوب پ 56 مالك 532 .
- 34 - رودینکوب پ 58 مالك 565 .
- 35 - رودینکوب پ 59 مالك 574 .
- 36 - رودینکوب پ 60 مالك 600 .
- 37 - رودینکوب پ 61 مالك 601 .
- 38 - رودینکوب پ 61 مالك 607 .
- 39 - رودینکوب پ 62 مالك 624 .
- 40 - رودینکوب پ 64 مالك 651 .
- 41 - رودینکوب پ 64 مالك 653 .
- 42 - رودینکوب پ 66 مالك 691 .
- 43 - رودینکوب پ 67 مالك 692 .
- 44 - رودینکوب پ 68 مالك 708 .
- 45 - رودینکوب پ 69 مالك 725 .
- 46 - رودینکوب پ 72 مالك 765 .
- 47 - رودینکوب پ 74 مالك 805 .
- 48 - رودینکوب پ 75 مالك 818 .

شېخم تو دزانی ئەف جزیره
تیکدا کوبهرا و کوره میره
ئەوبخول جزیری بون ناهیتە گوتن (ئەو) بە ئی (ئەف) .
خرمەزن و میرزانه ، پسمین و میرن نه و (کرد) . چیدبو
گرده میر) بە ئی لیکناهیت .

تکرار ل دەست و پی و دافان
صد بوسه ددان اوان دو لاوان^۳

مەمی و تاجدین صد جاران دەست و پی و دهمهنا
کراسی داینی ماچ کرن . (دامان) دهمهن نه کو (دافان) .
دروست :

تکرار ل دەست و پی و دامان
صد بوسه ددان ئەوان دو لاوان

(41) صدقی سرو زلف و خالی زینی
مستینه ژ دەست مە نگینی

صدقا سەری زینی خودانا جوانی گوستیل ژ تېلا من نه که
دروست :

صەدەقە سەر ذیلجەمال زینی
مەستینه ژ دەستی مە نگینی

بی گوتن ئەفە دوماهی نینه ل گەل هندی ژی هندەک
تیبیند دی بید هەین دی بین ئەگەر خودی کره قسمەت و مەم
و زینا خانی من چاپکر . خودی ئانەها هەمی نفیسا بدەت .
دەمەن

(1) احمد الخاني - شاعرا ومفکرا وفيلسوفاً بغداد 1979 ب پ 15 .
(2) بروفیسور قەناتی کوردو - گوشاری کوری زانیاری کورد
بەرکی شەشەم

(3) احمد الخاني - شاعرا ومفکرا ، ب پ 63 .

- 4 - رودینکوب - ب پ 56 .
- 5 - احمد الخاني - ب پ 30 .
- 67 - احمد الخاني - ب پ 33 .
- 7 - رودینکوب پ 17 مالك 11 .
- 8 - رودینکوب پ 18 مالك 27 .
- 9 - رودینکوب پ 19 مالك 32 .
- 10 - رودینکوب پ 19 مالك 40 .
- 11 - رودینکوب پ 20 مالك 49 .